

AĞIZ DÖŞEMESİ ve DAMAK LİPOMU İKİ VAK'A BİLDİRİSİ

E. KONUKMAN (*)
Ü. GÜÇ (**)
L. GÜVENSOY (***)
O. ERDOĞAN (***)

Lipom, yağ dokusunun selim bir tümörüdür. Bu dokunun zengin olarak bulunduğu boyun, ense, sırt gibi bölgelerde daha sık olarak meydana geldiği bilinmektedir (11) Ağız kavitesinde ise daha seyrek görülür. (11, 13)

Tümör, ağız kavitesinde meydana geldiği zaman, sıklık sırasına göre, en fazla dilde, ve yanak iç mukozasında; ağız tabanında; dişeti ve damak mukozasında görülebilir. (2,3,6,9,12,15). Tümörün sert damakta meydana gelmesi veya ağız kavitesinin derin dokularında oluşması halinde ayırıcı teşhiste büyük güçlükler meydana gelir (4,13).

Lipom, selim bir tümör olmasına rağmen meydana geldikleri bölgedeki sınırlar üzerine etki yaparak bazen şiddetli ağrılara ve fasial deformitelere sebep olabilir. (10, 14)

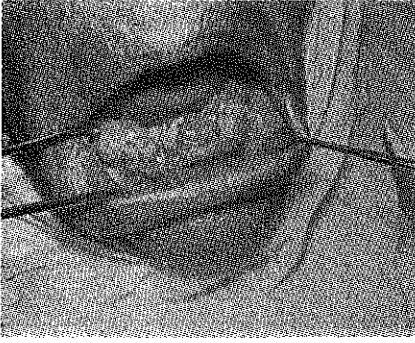
Tümör çok defa ağrısız olarak yavaş büyümeye devam eder ve büyük kitleler meydana getirebilir. Bazan da, deri altı yağ dokusunun yer yer tümör gibi duyarlı ve ağırlı kütleler meydana getirdiği görülür. Bu durumda **Adiposis dolorosa**'dan bahsedilir ve **Nöro-Fibromatosis** ile karıştırılabilir (12).

Lipom nadiren konjenital olarak meydana gelebilir. Tümörün doğuşunu izah etmeye çalışan teoriler bugün bile kesinlik kazanmamıştır. Bir görüşe göre: «Lipomlar, yağ dokusunda meydana gelen bir Lipoplazi olayı neticesinde meydana gelirler» (1) Bir başka görüşe göre Lipomların meydana gelmesinde: «İndiferensiye bağ dokusu hücrelerinin ve adventitianın veya damarların çevresindeki indiferensiye mesenşim hücrelerinin» katkısı vardır. Veya tümör ektopik yağ dokularından kaynak almaktadır (7,9)

(*) İ. Ü. Diş. Hek. Fak. Ağız Hastalıkları Kürsüsü Doçenti

(**) İ. Ü. Diş Hek. Fak. Ağız Hastalıkları Kürsüsü Uz. Dr. asistanı

(***) İ. Ü. Diş Hek. Fak. Ağız Hastalıkları Kürsüsü asistanı

Resim : 1
Ağız döşemesi Angio Lipomu

Resim : 2
Ağız döşemesi Angio Lipomu Ameliyat-
tan sonra

Ağız boşluğunda normal şartlarda yağ dokusunun bulunmaması, buna karşılık bir yağ dokusu tümörü olan Lipomun ağız kavitesi içinde çeşitli yerlerde görülmesi, lipomların hakiki neoplazmalardan ziyade bir gelişme anomalisi oldukları hakkında bir kanaatin doğmasına sebep olmuştur (12).

Lipomun, Lipo-sarkom şekline dönüşmesinin son derece nadir olduğu bildirilmektedir. Literatürde şimdiye kadar malign şekle dönüşen yalnız bir lipom vak'ası tesbit edildiği ifade edilmektedir (8). Bu vak'a-nın da habis şekle sonradan dönüp dönmediği kesinlikle tesbit edilememiştir.

Lipomlar bazan çok sayıda doku elementleri ihtiva ederler. Böyle durumlarda **Fibro-Lipom**dan söz edilir. Damar dokusundan zengin Lipomlara ise **Angio-Lipom** adı verilmektedir. Angio-Lipomlarda, yağ dokusundan zengin loplara bağ dokusu aracılığı ile birleştikleri ve bunlar arasında zengin damar örgütlerine rastlandığı görülür (12, 13).

Genellikle, sarı renkli ve yumuşak kıvamlı olan lipomlar, saplı veya sapsız olabilirler. Yavaş büyürler ve büyük kütleler meydana getirmeye eğilimleri vardır. Lipomların saplı olmaları halinde bazan fibromlarla karıştırılmaları söz konusudur (12).

Tümör genellikle yüzeysel olarak meydana gelir. Mukoza veya deri altında veya üstünde ekseriya yuvarlak, sınırlı yağ dokusundan ibaret elâstik bir kütle şeklinde palpe edilebilir. Derin bölgelerde meydana gelen Lipomların teşhisinde büyük güçlükler vardır (11, 14). Ağız mu-

kozasına yapışık olmayan tümör, çok defa bir kapsülle çevrilidir. Bazı durumlarda, tümörün periferinde bir psödo-kapsüle rastlamakta mümkündür. Ağız içinde büyük kütleler meydana getirebilmesine rağmen ağrı o nisbette fazla olmayabilir (11) Röntgen emin bir teşhis vasıtası değildir.

Vak'a: 1

H.D. 65 yaşında kadın. İki sene evvel sağ tarafta dilköküne doğru, dilinin altında hafif bir şişlik hissetmiş buna o bölgede ağrıyan ve çürük olan bir dişinin sebep olduğunu zannetmiş. Bu şişlik gittikçe ön tarafa doğru yayılarak büyümüş, ancak ağrı olmadığından hasta hiç bir hekime gitmemiş. Bundan bir sene kadar evvel de aynı şekilde evvelâ küçük olarak başlayan ve sonra büyüyen fakat fazla ağrı yapmayan bir şişlik alt sol büyük azı dişlerinin dil tarafında meydana gelmiş.

Ağızdaki bu kütlelerin gittikçe büyümesi ve yemek yemesi esnasında hareket edip zaten eksik olan dişlerinin arasına girerek ezilmesi yüzünden bunlara bir çare bulunması için kliniğimize müracaat etmiş.

Yapılan klinik muayene neticesinde alt ön kesici dişlerinin bulunmadığı, alt sağ 6. ve sol 5 ve 7. dişlerinin çekilmiş olduğu mevcut olan diğer alt dişlerinin de abrazyona uğramış ve keskin kenarlı dişler olduğu tesbit edildi. Ağız açtırılıp dil yukarıya kaldırıldığı zaman **Wharton** ve **Bartolini** kanallarının hemen yakınından başlayan kolayca kaldırılabilen, her iki tarafta ağız zeminine ve dil köküne doğru yayılan, lâbil, yumuşak kıvamlı iki ayrı kütle müşahade edildi. Bu iki kütle ağız zeminini kısmen doldurmaktaydı ve orta çizgiye doğru birer sap ile uzanmakta idi. Çekilmiş olan alt kesici dişlerin Lingual bölgesinde sağdan ve soldan gelen bu iki kütlelerin sapları adeta birleşmekteydi. Bu bölgede kütlelerin sapları kolaylıkla hareket ettirilebiliyordu. Gerek sağda ve gerekse soldaki teşekkülün büyük azılar bölgesine raslayan kısımlarındaki yüzeylerinde ezik yarası intibasını veren bu anamnezi doğrulayan ülserasyonlar mevcuttu.

Yaptırılan kan ve idrar muayenelerinde patolojik bir bulguya rastlanamadı. Ağızın döşemesinde sol ve sağda meydana gelmiş olan bu kütlelerden birer biopsi materyeli alındı.

Teşhis: Angio-Lipom. (Prof. Dr. M. Tahsinoğlu)

Lokal anestezi altında önce sağdaki ve sonra soldaki kütle çıkarıldı. Her iki tarafta vestibül derinliğinin kaybolmaması için gerekli tedbir alındı.

Resim : 3 — Dlmakta Fibro Lipom

Vak'a: 2

M.Ö. 55 yaşında kadın. 15 — 20 seneden beri damağında bir şişlik hissediyormuş. Önceleri küçük olan bu şişlik gittikçe büyümüş. Total protez yaptırmak gayesi ile bir dişhekimine gitmiş. O da hastayı kliniğimize göndermiş.

Yapılan klinik muayene neticesinde palede orta çizgide ve öne doğru bir fındık büyüklüğünde saplı, soluk renkli, kıvamlı bir kütle müşahede edildi. Biopsi materyeli alındı.

Teşhis: Fibro-Lipom. (Prof. Dr. Melih Tahsinoğlu)

Tedavi: Lokal anestezi ile kütle çıkartıldı.

Tartışma ve Sonuç

Etiyolojisi hakkında kesin bilgilerimiz olmayan, ektopik yağ dokularından, sinirsel dokulardan ve damarların çevresindeki indifferansiye mezenşim hücrelerinden meydana geldiği iddia edilen (1,7,9). Lipomların ağız boşluğu içinde meydana gelmelerinde travmanın ve çeşitli irritasyonların katkılarının olduğu söylenebilir. Nitekim, ağız döşemesinin iki ayrı yerinden başlayan ve bu bölgedeki dişlerin çekilmiş ve mevcut olanlarının da keskin kenarlı olması sebebiyle, mekanik irritasyonun fazlaca etkisi nedeniyle hızlı bir gelişme gösteren 1. vak'amız ile Turnerin (9) bildirdiği alt dudak Lipomu vak'ası arasında klinik seyir bakımından büyük bir yakınlık vardır.

Tetkik edebildiğimiz kadarı ile Literatürde ağız içinde hemen hemen aynı zamanda meydana gelmiş ve kısa zamanda 2 - 3 cm. boyunda saplı bir kütle meydana getirmiş iki ayrı Lipom kütesini ihtiva eden bir vak'aya rastlayamadık. Bu bakımdan 1. vak'amızın bu açıdan tartışmasını yapamadık. Ağız zemininde ve her iki tarafta oluşan kütlelerin evvelden mevcut olan ve hissedilmeden duran oluşumların bu bölgedeki dişlerin çekilmesi, çekilmemiş dişlerin kenarlarının kırılması ile devamlı travmaya uğramaları nedeniyle hızlı bir gelişime başlaması bir izah şekli olabilir.

ÖZET

Bu yazımızda Lipomlar hakkında bilgi verilmiş, ağız kavitesi içinde meydana gelen Lipomlardan bahsedilmiş ve ağız döşemesinde meydana gelmiş saplı iki ayrı Anglo - Lipom kütesi ihtiva eden bir vak'amız ile palade meydana gelmiş bir Fibro -Lipom vak'amız takdim edilmiştir.

SUMMARY

In the present study, the different opinions by various authors on Lipoma have been stated. And two cases of Anglo - Lipoma and Fibro - Lipoma which show speciality had been reported.

LİTERATÜR

- 1 — BERTELLI, A. P. : Uncommon tumors of the tongue, O. Surg. 19 : 771 - 75, 1965.
- 2 — BRUCE, K., ROYER, R. : Lipoma of the oral cavity, O.S.O. M.O.P., 7 : 930 - 38, 1954.
- 3 — CALHOUN, N. : Lipoma of the Submandibular space, O.S.O.M.O.P., 17 : 6, 815 - 18, 1964.
- 4 — CALHOUN, N. : Lipoma of the buccal space, O.S.O.M.O.P., 16 : 2, 246 - 50, 1963.
- 5 — CORREIA, P. : Recurrent Lipoma of the mouth floor, Newyork, J. 27 : 206, 1956.
- 6 — CRAIN, J. : Lipoma of the palate, O.S.O.M.O.P., 16 : 4, 452 - 54, 1963.
- 7 — CRAIN, J. : Lipoma of the buccal space, O. Surg., 16 : 246 - 49, 1963.
- 8 — DÖNALD, N. S., HUNTINGTON, W. : Lipoma of the oral cavity, O.S.O.M.O.P., 27 : 5, 571 - 77, 1969.
- 9 — ERSEVEN, G., KÖCABALKAN, D. : Yanak mukozası Lipomu, İ. Ü. Diş Hek. Fak. Dergisi, 8 : 3, 235 - 238, 1974.
- 10 — JACKSON, H. B. : Lipoma of the buccal sulcus associated with Mental Nerve, O.S.O.M.O.P., 19 : 1, 21 - 24, 1965.
- 11 — STONES, H. : Oral and dental disease, Livingstone Ltd, 915, 1948.
- 12 — TAHSİNOĞLU, M., TİMÜÇİN, N., ÇÖLOĞLU S., KURALAY, I. : Dişeti Lipomu, Diş Hek. Derg., 3 : 3, 287 - 90, 1972.
- 13 — THOMA, K., GOLDMAN, H. : Oral path, 5. ed., Mosby Comp., - 1960.
- 14 — THOMA, K., HOLLAND, D., : Lipoma Causing Facial Deformity, Amer. J. Orth., 33 : 363 - 65, 1970.
- 15 — VLEESCHOWER, L. BACKER, J. : Lipoma of the tongue, Arch. Belg. Derm., 27 : 1, 123 - 25, 1971.